A ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI

Seminar

Conf. univ. dr. Adriana NICU

A ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI

Analfabetul de mâine nu va fi cel care nu știe să scrie și să citească, ci cel care nu va învăța cum să învețe.

Alvin Toffler

Ce înseamnă: A ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI

Documentare rapidă

Lectură/citire aprofundată

Audiere corectă a cursurilor

Luarea notițelor în mod eficient

Realizarea unor sinteze valoroase

Documentare rapidă

- Adunarea informaţiilor, exemplelor, a situaţiilor şi cazurilor semnificative, alegerea referinţelor bibliografice, a metodelor alternative de obţinere a informaţiilor (interviuri, chestionare, conversaţii cu profesorul, colegii, observaţii).
- Înregistrarea și organizarea cunoștințelor de specialitate.
- Înregistrarea, clasificarea și conservarea cunoștințelor referitoare la o problemă sau la un domeniu de activitate.
- Informare amănunțită și temeinică.

Lectură/citire aprofundată

- **Lectura** - metodă esenţială de învăţare, cu rol de a-i introduce pe elevi în tehnica utilizării textului scris (manuale, opere literare sau ştiinţifice, dicţionare, enciclopedii, atlase, culegeri de texte etc.).
- **Lectura** - metodă economică şi eficientă de îmbogăţire a cunoştinţelor, care încurajează reflecţia personală a elevilor, asigură individualizarea învăţământului şi premisele pentru autoinstruire şi educaţie permanentă.

- **Unitatea de bază a lecturii este paragraful!**

Lectura de suprafaţă *vs* lectura de profunzime

Lectura de suprafaţă

- parcurgerea şi înţelegerea în timp scurt a unui text;
- aprecia calității şi relevanţei unui text, pentru a decide dacă va fi sau nu lecturat;
- identificarea tematicii textului;
- familiarizarea cu stilul de redactare;
- pre-lectură sau lectură pe diagonală;
- ...

Lectura de profunzime

- realizarea de legături între informaţiile noi şi fenomene deja cunoscute;
- repetarea celor citite se face prin **adnotări pe text** ("cu creionul pe hârtie");
- realizarea de rezumate şi scheme prin raționamente deductive;
- accentuarea exemplelor din conţinutul lucrării;
- ...

Adnotări pe text

- **!** de reţinut; pasaj interesant;
- **!!** idee fundamentală;
- **!!!** teză de bază;
- **?** neclar; îndoielnic; de revenit; de clarificat;
- **+** pozitiv; de acord; bun;
- **-** negativ; discutabil; greşit;
- **~** aproximativ;
- ***** idee originală;
- ****** idee strălucită;
- **NB** nota bene; valoros; de reţinut;
- **(...)** de extras acest pasaj;
- **[...]** de rezolvat problema sau aplicaţia.

S.I.N.E.L.G.	
√	pasajele care confirmă ce ştiu deja
-	pasajele care contrazic sau diferă de ceea ce ştiu sau credeam că ştiu
+	informaţii noi, neaşteptate
?	pasajele în legătură cu care am întrebări

Audiere corectă a cursurilor

- Rețínem numai ceea ce ne captează atenţia, ceea ce produce în mintea noastră o anumită frământare, anumite întrebări!
- O particularitate a memorării este aceea că reţinem imediat:
  - 10% din ceea ce citim;
  - 20% din ceea ce auzim;
  - 30% din ceea ce vedem;
  - 50% din ceea ce, simultan, auzim şi vedem;
  - 80% din ceea ce explicăm;
  - 90% din ceea ce explicăm şi facem în acelaşi timp.
- Menținerea curiozităţii epistemice.
- Crearea unor aşteptări.
- Transformarea învăţării pasive într-una conştientă.

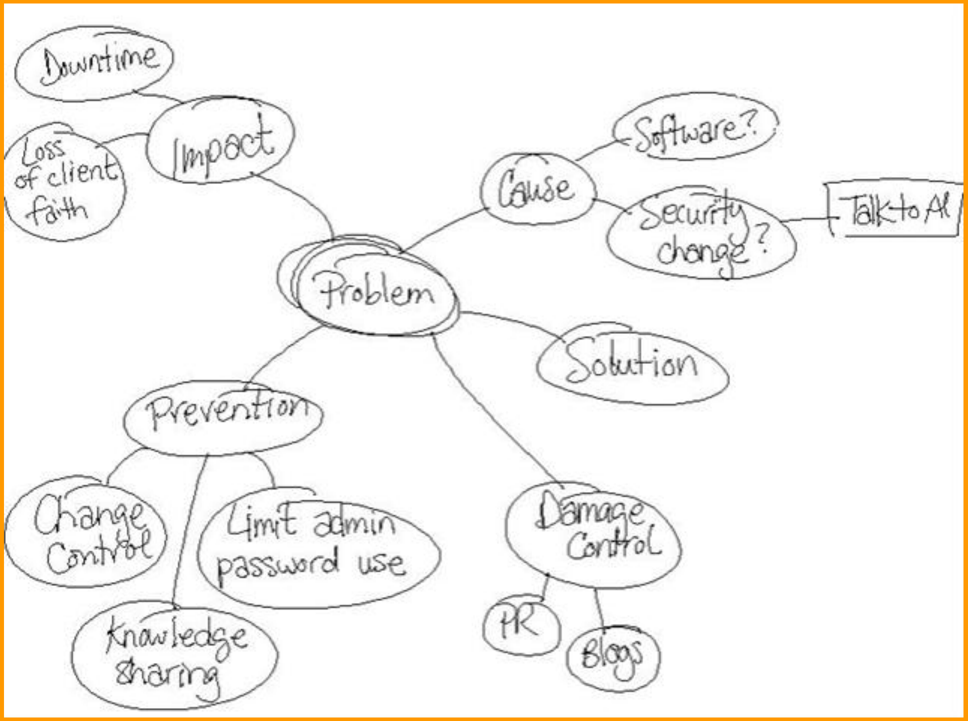
Luarea notițelor în mod eficient

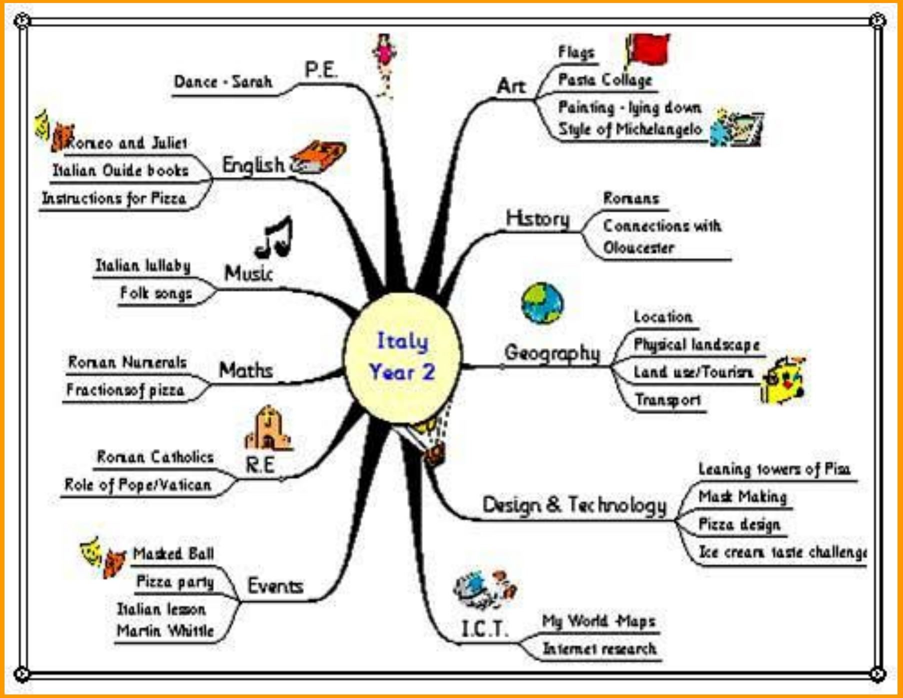
- **Înregistrarea** notițelor :
  - abrevieri şi prescurtări
  - scheme
  - numerotări
  - marcarea cuvintelor cheie
  - evidenţierea conţinutului prin **aranjarea în pagină**
  - folosirea culorilor.
- **Prelucrare** și **organizarea** notițelor :
  - hărți conceptuale – în jurul unor termeni cheie;
  - liste structurate – clasificări, serieri;
  - tabele – sistematizare, imagine de ansamblu;
  - matrici – rubrici distincte, multiperspectivitate;
  - diagrame – reprezentări schematice.

Aranjarea notițelor în pagină
Sistemul CORNELL

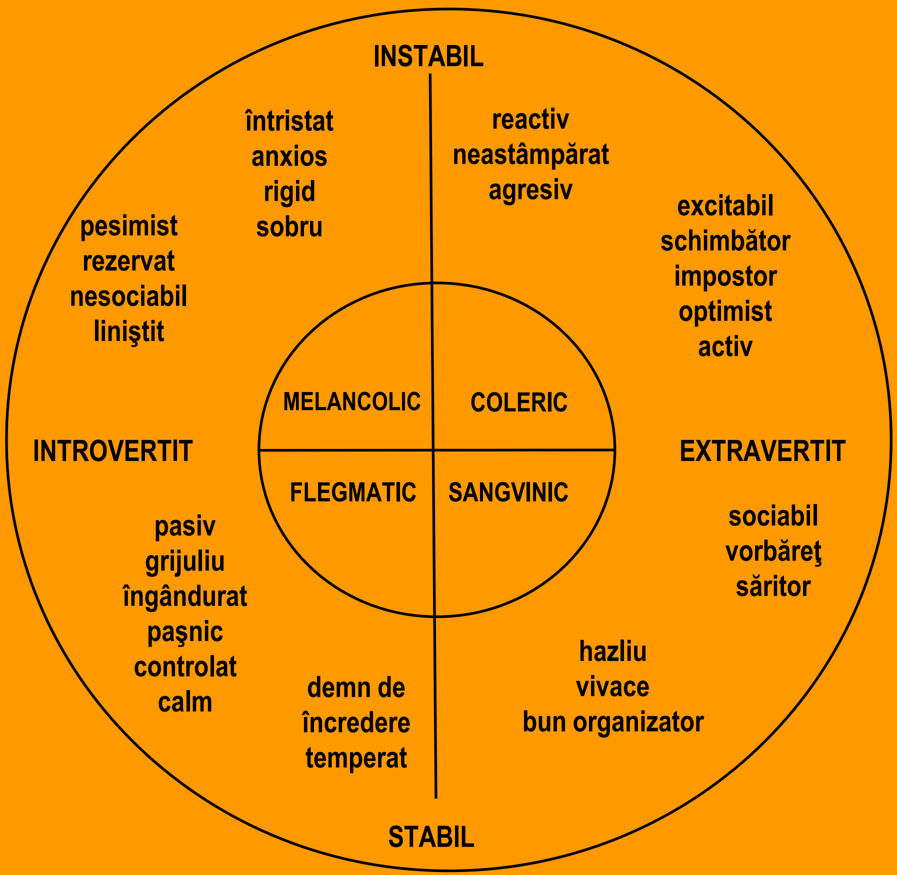
Întrebări Conexiuni Reflecții personale Cuvinte-cheie	Notițele
Rezumatul	

Hărți conceptuale (Mind maps)

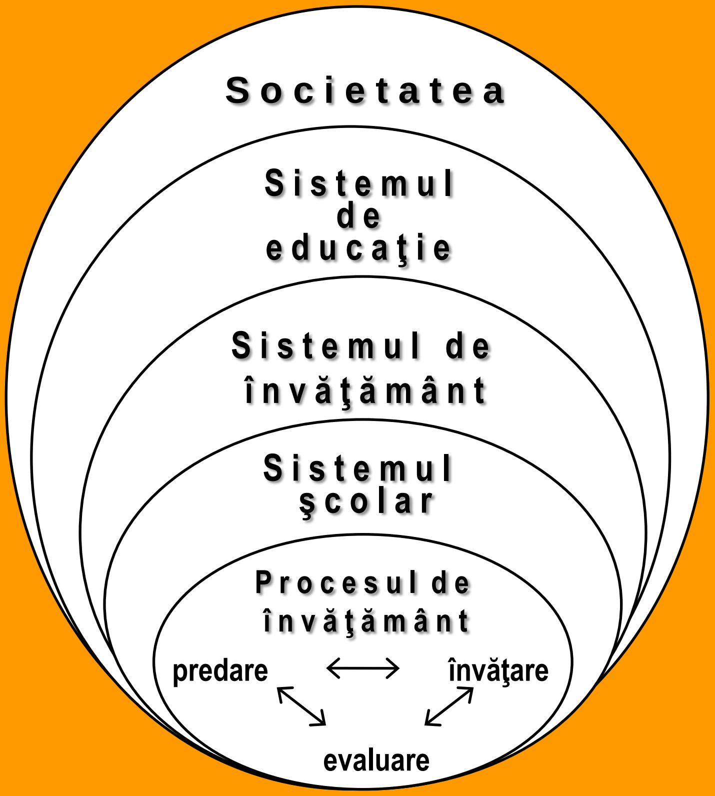
Matrici conceptuale

	Informaţii care îmi sunt cunoscute	Informaţii care nu îmi sunt cunoscute
Informaţii pe care alţii le cunosc despre mine	**ARENA**	**ZONA OARBĂ**
Informaţii pe care alţii nu le cunosc despre mine	**FAŢADĂ**	**NECUNOSCUT**

Fereastra Johari

Diagrame

Sistemul de educaţie şi componentele sale

Realizarea unor sinteze valoroase

- Prezentarea de carte
- Recenzia
- Referatul

Realizarea unor sinteze valoroase

PREZENTAREA DE CARTE

- Reprezentare succintă a conţinutului unei cărţi, în care sunt incluse şi elemente de opinie personală și cuprinde:
  - precizarea titlului, autorului şi a anului de apariţie
  - identificarea temei centrale a cărţii şi a domeniului în care se încadrează
  - prezentarea câtorva aspecte din cuprins
  - selectarea unor citate
  - delimitarea categoriei de public căreia i se adresează
  - exprimarea opiniei personale.

RECENZIA

- Aseamănătoare cu prezentarea de carte, dar perspectiva este una critică, evaluativă.
- Elementele recenziei sunt:
  - titlul, autorul şi anul apariţiei
  - tema şi domeniul
  - modul de structurare a conţinutului
  - ideile originale, incitante, noi
  - calităţile stilistice ale redactării
  - opinia recenzorului

Realizarea unor sinteze valoroase

REFERATUL

Categorie de text care informează asupra conţinutului unei cărţi (referat analitic), a mai multor cărți (referat sintetic) sau a prezentării unei activități și a rezultatelor acesteia. Etapele elaborării unui referat sunt:

1. **delimitarea temei**
2. **documentarea**
3. **selectarea surselor de informaţie**
4. **parcurgerea materialelor**
5. **notarea aspectelor relevante**
6. **prelucrarea informaţiilor**
7. **formularea /reformularea titlului**
8. **conceperea planului lucrării**
9. **redactarea referatului**
10. **revizuirea**
11. **tehnoredactarea, prezentarea, publicarea**

EXERCIȚIU REFLEXIV

- Folosiți pe rând: harta conceptuală, lista structurată, tabelul, matricea și diagrama pentru a prelucra un conținut științific (la specialitate sau la pedagogie).
- Exersați sistemul Cornell pentru a lua notițe la următorul curs de pedagogie/la disciplinele de specialitate.

BIBLIOGRAFIE

- **Bernat, S.-E.,** (2003). *Tehnica învățării eficiente,* Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
- **Paicu, G.,**(2006). *Tehnica muncii intelectuale***,** Editura PIM, Iași
- **Delors J.,** coord., (2000). *Comoara lăuntrică.* Editura Polirom, Iaşi.
- **Linksman R.,** (1999). *Învăţare rapidă.* Editura Teora, Bucureşti.